

Statens satsningar på
nationella kvalitetsregister

– Leder de i rätt riktning?

RIKSREVISIONEN

Granskningens syfte

Att undersöka om statens ökade insatser för att främja utvecklingen av nationella kvalitetsregister skapar rätt incitament för vårdenheter att registrera och att använda uppgifter från register för kvalitetsutveckling.

Utgångspunkter för granskningen

- › Det finns många register som fungerar bra utifrån sina egna syften
- › Många aktörer med olika intressen i kvalitetsregister
- › Staten som aktör har många intressen i kvalitetsregister
- › Kvalitetsregistren är landstingens ansvar
- › Frivilligheten att registrera i register, och bli registrerad i register
- › Kvalitetsutveckling primärt syfte, medan forskning och framtagning av statistik är sekundärt (Patientdatalagen)

→ Vilken roll bör staten ha? Viktigt med oberoende granskning

Metodologiska avvägningar

- › Svårigheter att mäta vilka effekter statens satsningar har på användning av data för kvalitetsutveckling i vården
  - Kvalitetsregistren olika
  - Vårdenheterna olika

- › Riksrevisionens granskning bidrar med en kvalitativ analys av statens engagemang över tid, och en kvalitativ bedömning av om statens ökade engagemang är till gagn för kvalitetsregistren

- › Underlag som analysen bygger på: intervjuer, fokusgrupper, utredningar och samhällsvetenskaplig forskning

Iakttagelse 1: Prestationsersättning av registrering problematisk

- › Tecken på s k strategiskt beteende.
- › Problem i användningen (ökad administration, mått som inte upplevs som relevanta, etc.) har inte tagits på tillräckligt stort allvar, och löses inte genom prestationsersättning
- › Att registren ska vara frivilliga utmanas av prestationsersättningen
- › Användbarheten ökar inte bara för att fler registrerar mer

Iakttagelse 2: Satsningarna skapar ett arbetskrävande och kostsamt system

- › Inte tydligt i vilken utsträckning uppgifterna speglar vårdens kvalitet
- › Risk för att det som är svårt att mäta, eller inte mäts, prioriteras ner
- › Det finns redan mycket data som inte används

Iakttagelse 3: Statens ansvar otydligt

- › Statens många olika intressen i kvalitetsregister
- › Många aktörer i satsningarna innebär otydlig ansvarsfördelning
- › Systemet behöver långsiktiga förutsättningar

Övergripande slutsats

De ökade satsningarna skapar inte rätt incitament för vårdenheter att registrera och att använda uppgifterna för kvalitetsutveckling

Fokus att på kort tid få igång registrering, öka täckningsgrad och ökad användning förefaller motverka statens intention om att vårdverksamheterna själva ska utforma hur de arbetar med kvalitet i vården. RiRs bild är att vårdverksamheterna inte står i centrum för satsningarna

Detta slår *också* tillbaka mot målet att få god datakvalitet.

Framtida utveckling

- › Prioritera viktiga områden och indikatorer för statens uppföljning
- › Sträva mindre efter standardisering av registren, och mer efter verksamhetsanpassning
- › Ompröva användningen av prestationsersättningar
- › Tydliggör statens framtida ansvar

Reaktioner på rapporten

- › Många positiva från vården
- › Rapporten blev en nyhet i affärspressen

Missförstånd:

- › Registerverksamma som blivit oroliga och tror att vi kritiserar deras specifika register, när vi kritiserar regeringens styrning av registren
- › Vi har inte utvärderat effekterna av kvalitetsregisteröverenskommelsen, utan analyserat statens hela engagemang och styrning över tid (från ca 1990)